

ZPMS NOVIČKE

Glasiló Zveze prijateljev mladine Slovenije, št. 8

September 2016

Uvodnik

Otroci so najraje otroci. Poglobljeni v svoj svet, poln prijateljev, dogodivščin, drobnih radosti in večinoma še nedolžnih skrbi.

Te so po navadi povezane z ljubeznijo (je vame?), prijateljstvom (zakaj se na igrišču ni igrala z mano?), šolskimi obveznostmi (sem pravilno rešil vse naloge?) in športnimi dosežki (nam bo uspelo?).

Včasih njihove skrbi prerastejo nedolžni svet otroštva. Nekatere otroke zmerjajo vrstniki, druge z udarci kaznujejo starši. Tretjim krivice delajo učitelji in četrti morajo zapustiti dom, ker so jim odrasli zakuhali vojno. Takrat ob sebi potrebujejo odrasle, ki jih bodo zavarovali pred nasiljem, naj bo to besedno, čustveno ali fizično.

Že ena ljubeča odrasla oseba lahko pripomore, da bo otrok, ki živi v težkih razmerah, zrasel v odgovornega odraslega. To je lahko babica, soseda, trener, prostovoljec iz četrtne skupnosti. In lahko je tudi nekdo izmed nas, ki delujemo v Nacionalnem odboru za otrokove pravice.

Zato vas, dragi člani društev prijateljev mladine in dragi bralci teh novičk, naprošamo, da otrokom v vaši bližini prenesete naše sporočilo: Če boste kdaj v stiski in ne boste vedeli, kako iz nje, se nam oglasite. Obljubljamo, da se bomo potrudili in poiskali nekoga, ki vam lahko pomaga.

Člani nacionalnega odbora za otrokove pravice pa otrokom ves čas pomagamo tudi s pozivi in pobudami za drugačne, boljše in otrokom prijaznejše zakone. Budno spremljamo nastajanje Družinskega zakonika, saj želimo, da bo ta v največjo korist otrok, in spremembe Zakona o preprečevanju nasilja v družini. Želimo, da v njem jasno piše: otrok ni dovoljeno tepsti. Nikjer. Nikdar.

A ker vemo, da so otroci vendarle najraje otroci, to pa pomeni, da se radi igrajo, zabavajo in ustvarjajo, sodelujemo tudi pri pripravi zabavnih pustolovščin v Tednu otroka.

Se vidimo!

Izpostavljamó:

- ◇ Teden otroka ©2016 in poslanica
- ◇ Razprave o predlogu Družinskega zakonika
- ◇ Novela Zakona o preprečevanju nasilja v družini
- ◇ Pestri utrinki s terena

*Dr. Sonja Merljak Zdovc,
predsednica Nacionalnega odbora za otrokove pravice*

ZGODILO SE JE

UVODNI DOGODEK V TE DEN OTROKA

Letošnji teden otroka poteka od 3. do 9. oktobra, osrednja tema je »Svet, v katerem želim živeti«. V petek, 30. 9. 2016, smo v atriju Pošte Slovenije na Čopovi ulici v Ljubljani pripravili uvodni dogodek. Obiskalo nas je več kot 450 otrok, 150 pa jih je tudi nastopilo. Obiskala pa nas je tudi prava Pika Nogavička.

V podporo akciji proti telesnemu kaznovanju otrok, so poleg obiskovalcev, svoje dlani odtisnili tudi predsednica ZPMS Darja Groznik, župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič, ministrica za družino, socialne zadeve ter enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak in varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer.

Za pomoč pri izvedbi dogodka se najlepše zahvaljujemo MZPM Ljubljana, ZPM Ljubljana Center—Šiška in ZPM Ljubljana Moste Polje.

Foto: Simon Pelko, Hana Slapar

TEDEN OTROKA® 3. – 9. oktober 2016

SVET, V KATEREM ŽELIM ŽIVETI

Ne živimo samo v enem svetu. Živimo v veliko majhnih svetovih. Lahko si jih izmislimo tudi sami. Lahko v njih ni nikogar razen nas ali pa so v njem samo tisti, ki jih vanje povabimo. Prav zagotovo pa čisto vsi živimo v dveh svetovih.

Živimo v svetu, kjer žičnate ograje zarezajo v ljudi, ki hočejo pobegniti iz nečloveških razmer. Vrnejo jih v strah, lakoto, brezup in v smrt. V svet, kjer ob mejah taborijo otroci kot vi, ne da bi vedeli, ali bodo še kdaj videli prijatelje ali celo svojo družino, se brezskrbno igrali in spali v pravih posteljah. In ne vedo, zakaj je tako. Zakaj jim je to storila vojna odraslih. Vedo samo za strah in sovraštvo svojih staršev.

In živimo v svetu, kjer so meje odprte, kjer te tujec gostoljubno povabi v svoj dom in ti ponudi, da ga deliš z njim. Kjer ti pomagajo, če se izgubiš. Kjer ti pokažejo, kaj vse je lepega in dobrega pri njih in ti napolnijo srce z novo lepoto in glavo z novim znanjem. Svet, v katerem je varno tudi za vrati tvojega doma, v sosednji ulici, v sosednjem mestu in v drugih deželah.

Živimo v svetu, kjer sestradani, mučeni in bolni psi brskajo po smetnjakih v strahu, od kod bo spet priletelo po njih, medtem ko se nekje v bližini bogataška mačka zmrduje nad najbolj finim zrezkom.

In živimo v deželi, kjer dobri ljudje najdejo trpeče živali in jim z ljubečim dotikom zacelijo rane v duši in na telesu, jim poiščejo dom, kjer radostni in hvaležni preživijo preostanek življenja.

Živimo v svetu, kjer otroci še vedno ždijo, votli od lakote in negibni v svetu brez upanja in sanj. Medtem pa nekaj kilometrov stran, v bogatem letovišču, nekdo naveličano brska po krožniku z jedjo, ki je tako draga, da bi lahko z njo nahranili celo otrokovo vas.

In živimo v svetu, kjer ljudje pridejo v to vas, prinesejo hrano, zdravila in vse potrebno, da naučijo otroka in njegove starše, kako pridelati najnujnejše za preživetje tudi tam, kjer nič ne raste. Kako vstati in se spet smejeti.

Živimo v svetu, kjer se vali gost smrdljiv dim in hodijo ljudje naokrog z maskami, da se ne zadušijo, v svetu, kjer umirajo gozdovi, tečejo umazane in prazne reke, umirajo čebele in izumirajo živalske vrste, o katerih boste lahko svojim otrokom samo še pripovedovali. V svetu, kjer na črnih obalah utripajo umirajoče ribe in se v smrtnem boju opotekajo galebi, obliti z nafto in katranom.

In živimo v svetu, kjer tečejo prosojne reke, nad katerimi radostno švigajo srebrne ribe, kjer ptice letajo visoko nad zelenimi gorami in modrimi jezeri, kjer otroci razposajeno čofotajo po čistem morju in nabirajo školjke ter z zmajem tekajo po velikem travniku. In glej, na njem rastejo tudi cvetlice vseh barv in mah v gozdu je svež in dišeč.

Vidiš, svetova sta dva. Ti moraš izbrati, v katerem od obeh boš živel. In živel boš v tistem, ki ga boš ustvaril. Toda ne moreš ga ustvariti sam. Nikoli sam. Vedno skupaj. Samo skupaj. Skupaj.

Desa Muck

SVET, V KATEREM ŽELIM ŽIVETI

OKROGLA MIZA O PREDLOGU DRUŽINSKEGA ZAKONIKA

Javna razprava o predlogu Družinskega zakonika (DZak) je bila podaljšana do vključno 1. 9. 2016. Konec avgusta smo organizirali okroglo mizo, na kateri so spregovorili: Andrej Del Fabro z MDDSZEM, Petra Zega z ZPMS, Katarina Bervar Sternad s Pravno - informacijskega centra nevladnih organizacij (PIC), Lan Vošnjak z Varuha človekovih pravic, Tanja Hrovat Svetičič z Društva za nenasilno komunikacijo in Maksimiljana Mali z Rejniškega društva Slovenije. Uvodoma je zbrane nagovorila predsednica ZPMS, Darja Groznik, ki je poudarila, da v ZPMS upamo, da se bo Družinski zakonik ustrezno dopolnilo in bo tako res uporaben in veljaven v praksi, predvsem pa v dobrobit otrok. Ob tem je tudi pozvala MDDSZEM k oblikovanju novega Programa za otroke in mladino, ki se izteče v tem letu.

Andrej Del Fabro je kot predstavnik predlagatelja zakonika predstavil ključne novosti in poudarke novega Zakonika, kot je razširitev pojma družina, pojem skupnega skrbništva in nove načine sklenitve zakonske zveze. **Petra Zega** je izpostavila pripombo ZPMS, ki se nanaša na načelo otrokove koristi in povezavo s telesnim kaznovanjem otrok. Določba o prepovedi telesnega kaznovanja otrok je prešla iz Družinskega zakonika v predlog Zakona o preprečevanju nasilja v družini, ki še ni sprejet. Zdi pa se potrebno, da telesno kaznovanje otrok ostane zapisano tudi v Družinskem zakoniku tako, kot je predvideval predhodni predlog Družinskega zakonika. Predlagali smo, da se pravna osnova za ustanovitev in delovanje Sveta za otroke vključi v Družinski zakonik. **Tanja Hrovat Svetičič** je izpostavila problematiko stikov pod nadzorom, ki so prevečkrat odvisni od posameznega centra za socialno delo in konkretnega socialnega delavca. Katarina Bervar Sternad je predlagala, da se skrbniški sistem v celoti prenove in sprejme poseben zakon, ki bo to področje urejal celovito. Opozorila je tudi na neustrezno ureditev na področju preživnin, tako pri določanju, izplačevanju in nadomeščanju le-teh. **Lan Vošnjak** je opozoril na nekaj nerodnosti, kot je razumevanje zapisa o upoštevanju otrokovega mnenja, kar se ne sme razumeti kot to, da je treba otrokovemu mnenju slediti in se ga ne upošteva brezpogojno, saj lahko ni v njegovo korist. Do težav po njegovem mnenju prihaja tudi v primerih urejanja področja razvezanih staršev in skrbi za otroka ter stikov pod nadzorom, ki so včasih v praksi zaradi delovanja centrov za socialno delo neizvedljivi. **Maksimiljana Mali** je poudarila, da jih skrbi izvajanje zakona v praksi. Rejništvo je specifično področje življenja, ki ga je potrebno poznati in razumeti. Vedno morajo biti v prvem planu koristi otrok. Pomembno je, da bodo postopki sodišč dovolj fleksibilni, hitri in ne bodo delovali po klasičnem birokratskem sodnem postopku, ki je počasen in dokaj rigid.

POSVET V OKVIRU JAVNE RAZPRAVE O PREDLOGU DRUŽINSKEGA ZAKONIKA, 2. DEL

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZEM) ter Ministrstvo za pravosodje (v nadaljevanju MP) sta 20. 9. 2016 organizirala drugi strokovni posvet na Brdu pri Kranju. Posvet je imel namen pregleda posvojitve in urejanje razmerij med starši in otroki po razpadu življenjske skupnosti. Predavatelji so se osredotočili na vprašanje, kaj prinaša predlog Družinskega zakonika in morebitne nove rešitve.

Uvodoma so udeležence strokovnega posveta nagovorile dr. Anja Kopač Mrak, ministrica MDDSZEM, Tina Breclj, državna sekretarka, MP in Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic. Posvet je bil razdeljen na dva dela, v prvem je bilo govora o posvojitvah: trenutna zakonska podlaga, spremembe v novem zakoniku, prakse na tem področju in različne možnosti posvojitve. V drugem delu posveta pa je bila razprava o varstvu in vzgoji otrok po razpadu zakonske skupnosti ali zunajzakonske zveze.

O posvetu si lahko več preberete na spletni povezavi: http://www.mddsz.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/article/1966/7985/.

Posveta so se udeležile Sabina K. Roglič, Špela Bavdaž in Pika Potočnik.

UDELEŽBA NA OKROGLI MIZI O NASILJU

V začetku septembra je Ministrstvo za delo, družino, soc. zadeve in enake možnosti (MDDSZEM) organiziralo okroglo mizo o nasilju. Namen je bil spregovoriti o aktualni temi – noveli Zakona o preprečevanju nasilja v družini (ZPND), ki poleg drugega prinaša razširjeno definicijo nasilja ter prepoved telesnega kaznovanja otrok. Kot predstavnica ZPMS in kot govorka, se je okrogle mize udeležila prim. Dušica Pleterski Rigler, dr. med., članica našega Nacionalnega odbora za otrokove pravice.

Na okrogli mizi sta sodelovali še Tina Bregant, dr. med. in Špela Veselič z SOS telefona. Prisotne je uvodoma nagovorila ministrica dr. Anja Kopač Mrak. Sporočilo okrogle mize je bilo jasno: potrebno je, da država v zakonodajo vnese prepoved telesnega kaznovanja otrok. Prim. Dušica Pleterski Rigler je izpostavila, da je telesno kaznovanje nekaj, kar je vgrajeno v našo kulturo in da šele v zadnjih letih govorimo o neprimernosti tovrstnega vzgajanja otrok: »Treba je doseči spremembo miselnosti, in sicer na dveh ravneh: na ravni države in na ravni staršev. Staršem sporočamo, da je telesno kaznovanje otrok neprimeren vzgojni ukrep. Ponuditi jim moramo alternativne oblike vzgoje, jim dati možnost, da se naučijo drugačnih ukrepov.«

UDELEŽBA NA SEJI O NOVELI ZAKONA O PREPREČEVANJU NASILJA V DRUŽINI

29. septembra je v Državnem zboru RS potekala seja Odbora za delo, družino, soc. zadeve in invalide. Prva točka dnevnega reda je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju nasilja v družini. V precej burni razpravi je bil poudarek na členu, v katerem je zapisana prepoved telesnega kaznovanja otrok. Seje sta se s strani ZPMS udeležili Breda Krašna,

generalna sekretarka in prim. Dušica Pleterski Rigler, dr. med., članica Nacionalnega odbora za otrokove pravice. Pleterski Riglerjeva je predstavila aktivnosti Foruma proti telesnemu kaznovanju otrok in poudarila, da si ZPMS in Forum prizadevata za ničelno toleranco do nasilja nad otroki že več kot 10 let. Prizadevanja za pozitivno starševstvo ne smemo enačiti s permisivno vzgojo. Na podlagi razprave je še toliko bolj utemeljen naš amandma k 4. čl. Zakona, ki predlaga dopolnitev člena z naslednjim besedilom: »telesno kaznovanje je **kršitev temeljnih človekovih pravic** in je prepovedano«. Vsi ljudje imamo pravico do svojega dostojanstva in tudi otrok ima svoje dostojanstvo. Novela Zakona s tem členom sporoča družbi, kaj ni sprejemljivo in česa ne odobravamo.

UDELEŽBA NA SEJI O PREDLOGU ZAKONA O ZGODNJI OBRAVNAVI OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI

30. septembra je v Državnem zboru RS potekala skupna seja Odbora za zdravstvo, Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino ter Odbora za delo, družino, soc. zadeve in invalide. Namen skupne seje je bila predhodna obravnava Zakona o zgodnji obravnavi otrok s posebnimi potrebami. Mnogi

starši, ki se jim rodi otrok s posebnimi potrebami, se znajdejo v situaciji, ko se počutijo nemočne, same in brez podpore. Tisto, kar imamo do sedaj zapisano, je preveč osredotočeno samo na otroka, manjka večdisciplinarnost in osredotočenost na celotno družino. Obstoječe pomoči družini (zdravstvo, sociala, izobraževanje) je treba povezati v enoten sistem.

Seje se je v imenu ZPMS udeležila dr. Bojana Globačnik, članica Nacionalnega odbora za otrokove pravice.

»S ČEVLJI, KI JIH NE POTREBUJEM, TEBE OBUJEM.«

Bližajo se hladnejši dnevi, ko bomo kupovali nova topla oblačila in trpežne tople čevlje. Družinam v stiski pa bo priprava na zimo velik zalogaj. »Žal je tako. V Alpini dnevno prejemamo prošnje iz različnih dobrodelnih organizacij, od družin in posameznikov, ki prosijo za kakšen par čevljev, da si zagotovijo normalno življenje,« ugotavljajo v službi za odnose z javnostmi v Alpini. Odločili so se, da za pomoč ljudem v finančni stiski podarijo toplo obutev za zimo in k sodelovanju povabijo tudi širšo javnost.

Vabimo vas, da se pridružite dobrodelni akciji zbiranja obutve in rabljeno, a še uporabno jesensko in zimsko obutev prinesete v katerokoli prodajalno Alpina, najkasneje do 30. 10. 2016. Vso zbrano obutev bodo v tovarni Alpina očistili in v kolikor bo potrebno tudi popravili.

Alpina pa bo družinam v stiski podarila še 300 parov novih čevljev iz svojega programa. Vso zbrano obutev bo Alpina ob pomoči Zveze prijateljev mladine Slovenije predala članicam ZPMS – društvom in zvezam iz celotne Slovenije na zaključnem dogodku na sedežu podjetja v Žireh in sicer v petek, 11. 11. 2016.

Zveza prijateljev mladine Slovenije bo s svojimi članicami poskrbela, da bo obutev prišla v prave družine in k posameznikom, ki potrebujejo našo pomoč.

ZA KONEC POČITNIC ŠE NERESNA OLIMPIJADA IN LEKOV ŽIVŽAV

V središču Maribora so se na zadnji petek v avgustu zbrali otroci in se zabavali na Neresni olimpijadi in Lekovem živžavu. Na konferenci za novinarje so govorniki predstavili rezultate letošnje akcije Pomežik soncu®, poseben poudarek pa so namenili zdravstvenim letovanjem otrok s posebnimi potrebami iz socialno šibkejših okolij.

Majda Struc, podpredsednica ZPMS, je predstavila letošnje podatke: »Letos smo v akciji Pomežik soncu zbrali 117.300 EUR in omogočili letovanje več kot 390 otrokom, v 18-ih letih pa je s Pomežikom letovalo približno 11.000

Foto: Tadej Bernik

otrok. V časih, ko vse več staršev svojim otrokom težko omogoči letovanje in dejavno, kreativno preživljanje počitnic, je to neprecenljivo.«

Lekov živžav, ki že tradicionalno popestri Neresno olimpijado, je del humanitarne pobude Pomežik soncu, s katero želita ZPMS in farmacevtska družba Lek, član skupine Sandoz, ki brezplačno letovanje otrok iz socialno ogroženih družin podpira že 18 let, omogočiti počitnice otrokom iz socialno ogroženih družin.

Letos je ZPMS v okviru akcije Pomežik soncu posebno pozornost namenila tudi zdravstvenim letovanjem otrok s posebnimi potrebami iz socialno šibkejših okolij, za katere se je skupaj s pomočjo FIHA zbralo 19.600 EUR. Prav tako pa skupaj s Pošto Slovenije od junija poteka projekt Pomežik soncu, kjer lahko z nakupom gobastih krp v poslovalnicah Pošte Slovenije, vsak prispeva za zdravstvena letovanja otrok s posebnimi potrebami iz socialno šibkejših okolij.

SODELOVALI NA FESTIVALU LUPA

28. septembra je v Ljubljani potekal 15. vseslovenski festival nevladnih organizacij LUPA. Zdaj že tradicionalno prireditelj organizira CNVOS—Center za informiranje, svetovanje in razvoj nevladnih organizacij.

Nevladne organizacije so se številčno odzvale in svoje dejavnosti predstavile tako na odru kot na stojnicah.

ZPMS in nekaj njenih članic (ZPM Ljubljana Vič Rudnik, ZPM Ljubljana Center in Šiška ter ZPM Ljubljana Moste Polje) je mimoidočim predstavilo svoje aktivnosti na stojnici.

Nasmejane ZPM-jevke na festivalu LUPA.

VABILO NA INFORMATIVNI SESTANEK ZA PROSTOVOLJCE NA TOM TELEFONU

TOM – TELEFON®

vabi k sodelovanju nove prostovoljce

Informativni sestanek bo v ponedeljek, 17.10.2016, ob 17.00 uri

Prijave na: spela.bavdaz@zpms.si ali po telefonu: 01 23 96 718.

Prijazno vabljeni 😊

E-ZLORABE OTROK: Delovanje storilcev in njihova obravnava

Na Fakulteti za družbene vede je 28. septembra 2016 potekal že 6. posvet E-zlorabe otrok. Organizatorji posveta so bili: prijavna točka Spletno oko, Center za varnejši internet Slovenije, Uprava kriminalistične policije Generalne policijske uprave in Združenje za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije. Cilj posveta je bil poglobitev znanja o problematiki zlorab otrok na internetu, poudarek pa na učinkovitejši obravnavi in predstavitve primerov dobrih praks – v Sloveniji, Nemčiji in na Nizozemskem.

O posvetu si lahko več preberete na spletni povezavi: <http://safe.si/spletno-oko/novice/ustrezna-obravnavna-potencialne-storilce-spolnih-zlorab-otrok-odvraca-od-dejanj> in v članku: <http://www.24ur.com/novice/slovenija/edini-na-svetu-v-nemciji-s-terapevtskim-programom-na-pomoc-tistim-ki-imajo-pedofilska-nagnjenja.html>

Posveta so se udeležile sodelavke ZPMS, ki delajo na programu TOM telefon®.

Točka za prijavo sovražnega govora in posnetkov spolnih zlorab otrok na internetu

TOM TELEFON® V PREGLEDNICI ARITMETIKA IN ALGEBRA

Študentsko društvo MiHeC vsako leto izda uporabne zloženke za osnovnošolce, srednješolce in študente. S programom TOM telefon sodeluje že vrsto let in tudi tokrat so nas povabili k sodelovanju. Tako se bodo učenci v šolskem letu 2016/2017 seznanili s TOM telefonom® v preglednici Aritmetika in algebra.

TRDNO STOJ! SPREGOVORI! - KONFERENCA ZA MEDIJE

Nick Vujcic, mednarodno znani motivator, je na pobudo Zaživi življenje, društva za osebnostni razvoj otrok, mladih in odraslih, in v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ter Zavodom za šolstvo organiziral prireditev »Trdno stoj! Spregovori!« Nick, ki je brez rok in brez nog, v ZDA izvaja uspešen program proti medvrstniškemu nasilju (skupaj z BeStrong.Global) in ima v ameriških šolah zelo dober odziv. Kar precej mladih, ki so razmišljali o samomoru zaradi medvrstniškega nasilja, je povedalo, da so to misel opustili, saj so v Nickovem nagovoru našli upanje.

Ker v Sloveniji ta težava ravno tako narašča, se nam je zdelo pomembno spregovoriti tudi o tej temi, in sicer 27. septembra 2016 na Brezovici pri Ljubljani. Kaj se na tem področju dogaja v Sloveniji, so poleg Nicka Vujcica spregovorili še: Tilen Dominko iz Varni internet, Marko Puschner iz Safe.si, dr. Milan Hosta, direktor in ustanovitelj Playness d.o.o., Zlatan Čordić (Zlatko), kulturni umetnik, Steve Telzerow iz Društva Zaživi življenje in Zdenka Švaljek iz Zveze prijateljev mladine Slovenije.

V okviru projekta »Trdno stoj! Spregovori!« sporoča mladim po svetu, naj nikoli ne obupajo, naj gojijo vrednote medsebojnega spoštovanja in naj pri doseganju ciljev nikoli ne postavijo pod vprašaj svoje integritete. V ZDA izvaja uspešen program proti medvrstniškemu nasilju. Pravi, da se je tudi sam v šoli soočal s takšnim nasiljem in trpinčenjem, na srečo pa je imel ljubeč dom, družino in močno podporo, česar žal nimajo vsi otroci. To jih vodi v depresijo, ki lahko pripelje do samomora ali tega, da nimajo upanja v življenje. Spodbudil jih je naj se ne vdajo, naj ostanejo močni in naj nikoli ne pozabijo, kdo so.

Medvrstniško nasilje narašča tudi v Sloveniji. V Zvezi prijateljev mladine Slovenije, kjer že 26 let deluje telefon za otroke in mladostnike TOM in prejmejo 30.000 klicev na leto, ugotavljajo, da se ta pojav povečuje zlasti od leta 2013, v obliki izsiljevanja, trpinčenja, žaljivk zaradi videza, vere, (ne) uspeha ali materialnega stanja družine. V Varnem internetu, kjer vodijo izobraževanja o pasteh uporabe interneta, ugotavljajo, da se trpinčenje seli tudi na splet, zlasti s širjenjem objav o drugih, tudi golih fotografij, celo krajo identitete. V Safe.si, točki za ozaveščanje o varni uporabi interneta in mobilnih naprav, ugotavljajo, da je žal vse več tudi spolnega nasilja.

IZVEDENA IZOBRAŽEVANJA ZA MENTORJE IN KOORDINATORJE OTROŠKIH PARLAMENTOV

V septembru smo organizirali 5 izobraževanj za mentorje in koordinatorje otroških parlamentov: en del je bil skupni, štiri deli pa so bili z enakim programom organizirani v Ljubljani, Mariboru, Novem mestu in Ajdovščini. Izobraževanj se je udeležilo 206 udeležencev, večinoma učiteljic v osnovnih šolah. Na skupnem delu izobraževanja v Ljubljani, so mentorji lahko prisluhnili dr. Leopoldini Plut – Pregelj in pomembnosti poslušanja, mag. Tilki Jamnik o branju in predlogih knjig, ki lahko služijo za izhodišča pogovorov z otroki, Nini Babič o tem, kakšen človek želim postati, Damjanu Habetu o kompetentnih otrocih in kompetentnih starših, dr. Sonji Rutar o participaciji v vzgoji in Evi Veršič o novem projektu RTV »Pogumneži – ustvarjamo prihodnost« (spodbuda otrok k družbeno koristnim akcijam). Udeležence so uvodoma nagovorili Darja Groznik, predsednica ZPMS ter predstavnik mladih: Kaja Petrovič in Ciril Cerovšek. Na regijskih delih izobraževanj pa je udeležence navduševal mag. Jani Prgič.

SREČANJE ZPMS V ZAMBRATIJI

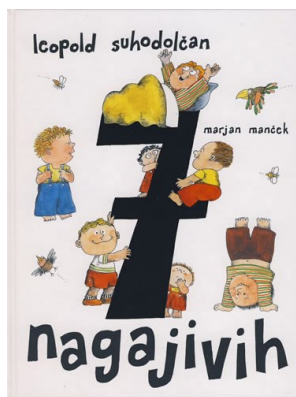
V soboto, 17. septembra 2016, smo v Počitniškem domu Zambratija organizirali srečanje ZPMS, ki je bilo namenjeno zaposlenim v društvih in zvezah prijateljev mladine, njihovim sodelavcem in prostovoljcem, članom organov ZPMS, itd. V dopoldanskem delu smo pridobili informacije o pridobitvi statusa društva v javnem interesu in o spremembah zakona o prostovoljstvu. Predstavili smo tudi družbeno odgovorni poslovni projekt Pomežik soncu® - prodajo mehkih gobastih kuhinjskih krp, od katerih gre 0,15 eur od prodanega izdelka za zdravstvena letovanja otrok s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin.

V popoldanskem času pa smo se družili ob neformalnih pogovorih, medsebojnih nasvetih ter se razgibali ob igranju odbojke, hoji po vrvi, badmintonu... Razšli smo se v želji, da se v prihodnjem letu srečamo ponovno.

57. BRALNO LETO BRALNE ZNAČKE 1960/61—2016/17

17. SEPTEMBER, ZAČETEK BRANJA ZA BRALNO ZNAČKO, 27.000 SLIKANIC

16. septembra smo v vseh slovenskih osnovnih šolah začeli bralno leto in tako z branjem počastili dan zlatih knjig, 17. september, dan rojstva in smrti Franceta Bevka.

Na ta dan smo v osnovnih šolah v Sloveniji prvošolcem razdelili slikanice *7 nagajivih* Leopolda Suhodolčana in ilustratorja Marjana Mančka.

Ob tej priložnosti bi se radi še posebej zahvalili podjetju Hofer, ki kot podpornik programa Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS s svojim prispevkom že drugo leto omogoča, da so slikanico prejeli prav vsi prvošolci v Sloveniji in slovenski otroci zunaj njenih meja.

Na šestih izbranih osnovnih šolah v Sloveniji so slikanice slovesno razdelili slovenski avtorji:

OŠ ČEPOVAN: Žiga X. Gombač

OŠ DR. ANTONA TRSTENJAKA NEGOVA: Andrej Rozman Roza

OŠ FRANJA GOLOBA PREVALJE: Primož Suhodolčan

OŠ MAKSA PLETERŠNIKA PIŠECE (v sodelovanju z ZPM Krško): Tone Partljič

OŠ METLIKA IN OŠ PODZEMELJ (org. DPM Metlika): Desa Muck

OŠ TONETA ŠRAJA ALJOŠE NOVA VAS (BLOKE): Damijan Stepančič

OŠ ČEPOVAN: Žiga X. Gombač

Foto: arhiv OŠ Čepovan

OŠ TONETA ŠRAJA ALJOŠE NOVA VAS
(BLOKE): Damijan Stepančič

Foto: A. A. Korošec

Poročila z dogodkov so objavljena na naši spletni strani: www.bralnaznacka.si.

BRALNA ZNAČKA DANES

vsako leto **140.000** bralcev
vsako leto več kot **70 %** vseh osnovnošolcev
vsako leto **6.400** mentorjev branja v osnovnih šolah
vsako leto več kot **pol milijona** prebranih knjig

186.000 razdeljenih darilnih slikanic zbirke Zlata bralka, zlati bralec v zadnjih 13 letih
463.000 razdeljenih darilnih knjig v zadnjih 13 letih

Naj omenimo še:

KAKOVOSTNE KNJIGE V HOFERJEVIH TRGOVINAH

Sodelovanje Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS s podjetjem Hofer tudi na področju knjižnega programa, ki ga ponujajo v svojih trgovinah, se nadaljuje. Tako bo v predvidoma v treh akcijah v šolskem letu 2016/2017 na posebej označenih knjižnih stojalih po ugodnih cenah moč najti samo kakovostne knjige slovenskih založb za otroke in mladino, ki so izšle v zadnjih letih. Izbor je usklajen s priporočilnimi seznamami MKL, Pionirske.

Prva akcija se je začela 15. septembra 2016. V akciji bodo na voljo knjige založbe Mladinska knjiga. O datumih naslednjih akcij vas bomo sproti obveščali.

Knjige, ki jih boste v Hoferjevih trgovinah našli na posebnih stojalih, bodo opremljene z logotipom Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS in z oznako starosti, da se bomo starši in drugi odrasli lažje znašli.

Pripravili smo [seznam knjig](#), ki smo ga opremili s kratkimi opisi in fotografijami naslovnice. Tak vam bo gotovo bolj v pomoč pri delu z otroki in njihovimi starši.

Program Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS sofinancirata Javna agencija za knjigo RS in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOvence V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Podporniki Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS so: Hofer, Telekom Slovenije, Elektro Ljubljana in SVIZ Slovenije.

VEČ KOT FER. HOFER.

SEMINAR »KAKO OTROKOM PRIBLIŽATI KNJIGO IN BRANJE«

V četrtek, 25. 8. 2016, smo na OŠ Raka, v sodelovanju z ZPM Krško, organizirali regijski seminar *Kako otrokom približati knjigo in branje*. Seminar je bil namenjen učiteljem osnovnih šol Posavja. V družbi več kot 130 mentorjev s 23 osnovnih šol smo preživeli produktiven in ustvarjalen dan. Zahvaljujemo se ZPM Krško za vso vsebinsko in organizacijsko pomoč in OŠ Raka, ki nas je tako tople sprejela in prav kraljevsko pogostila.

Foto: A. A. Korošec

NAPOVEDUJEMO

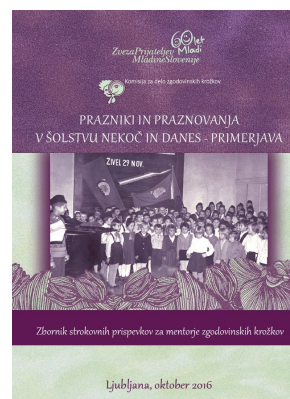
IZOBRAŽEVANJE ZA PEDAGOŠKE VODJE NA LETOVANJIH

Nacionalni odbor za prosti čas in letovanje pri ZPMS organizira seminar za pedagoške vodje in ključne druge sodelavce na letovanjih, ki bo v petek, 14. oktobra in v soboto, 15. oktobra 2016 v domu Triglavska roža v Trenti. Na seminar smo povabili Tomico Dumančiča, ki bo predaval o komunikaciji znotraj pedagoškega tima in zunaj njega ter dr. Viljema Ščuko, ki bo imel predavanje z naslovom *Šolar na poti do sebe*. Zadnji del seminarja pa bo posvečen izmenjavi dobrih praks in iskanju skupnih rešitev.

IZOBRAŽEVANJE ZA MENTORJE ZGODOVINSKIH KROŽKOV

Komisija za delo zgodovinskih krožkov pri ZPMS tudi letos organizira seminar za mentorje zgodovinskih krožkov, ki bo v petek, 21. oktobra 2016 v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije v Ljubljani. Tema letošnjega raziskovanja je *Prazniki in praznovanja v šolstvu nekoč in danes – primerjava*.

UTRINKI S TERENA

DPM LAVRICA

»Čarobna ustvarjalnica kazal« in »Ustvarjalnica zapestnic«

V organizaciji DPM Lavrica (ob idejni zasnovi Maje Šmid ter Pavle Peterle Udovič) sta se pred OŠ Škofljica v soboto, 10. septembra, odvili ustvarjalnici v počastitev občinskega praznika občine Škofljica. Namenjeni sta bili otrokom različnih starosti. Na delavnicah so otroci lahko pokazali svojo ustvarjalnost, kreativnost in se ob tem družili. Izdelovali so zapestnice in več vrst kazal za knjige, ki jim bodo še kako prišla prav v nadaljevanju šolskega leta. Pod budnim vodstvom animatorjev Jerneja Kopitarja ter Ane Marije Udovič so se otroci, ki so ustvarjali kazala, lahko udeležili tekmovanja za naj kazalo. Neodvisna tri članska komisija je na koncu podelila simbolične nagrade vsem udeležencem na tekmovanju. Dve mladi animatorki sta se prvič preizkusili v vodenju delavnice.

Neža K. (9 let) pravi: »To delavnico sva vodili jaz in moja sestra Ana. Na delavnico je prišlo veliko otrok, ki sem jih naučila plesti lepe zapestnice. Počutila sem se odlično. Mi je bilo všeč, ko je nastala prva zapestnica.«

Ana K. (7 let) se spominja: »Delavnico sva vodili jaz in moja sestra Neža.

Na delavnici je bilo odlično. Bilo je veliko otrok. Delali smo samostojno.«

Pod njunim vodstvom se je veliko otrok lotilo ustvarjanja zapestnic. Otroško veselje in pozitivni odzivi staršev bodo vsekakor v navdih za nadaljnje delo.

Foto: Pavla Peterle Udovič

Pripravil: Jernej Kopitar

DPM Lavrica in Koliščarska hiša

Ostanki kolišč, ki so ohranjeni na Ljubljanskem barju, so pomemben arheološki vir za raziskovanje prvih poljedelskih družb v Evropi. V tem obdobju je prišlo do nekaj brezčasnih in dandanes samoumevnih odkritij.

Koliščarska hiša je projekt, v katerem raziskujemo in poustvarjamo prazgodovinski način gradnje bivališč.

Del projekta obsega tudi izkustvena delavnica, ki jo

izvajamo na Koliščarskem taboru in Koliščarskem dnevu v Dragi pri Igu. Oba dogodka v mesecu avgustu organizira Društvo Fran Govekar Ig. Na vseh dogodkih smo se z udeleženci pogovarjali o koliščarjih in kako so živeli. Osredotočili smo se na način gradnje bivališč, katere materiale so uporabljali pri delu ipd. Razmišljali smo o načinu zaščite pred mrazom in vročino. Po kreativnem pogovoru smo pričeli z izdelavo manjšega modela. Izdelali smo steno, izdelano iz prepleta ter jo nato ometali z glinenim ometom (več: <http://arheoved.si/kolisarski-tabor/>).

Foto: Pavla Peterle Udovič

V soboto, 20. avgusta 2016, se je odvila turistična prireditev Koliščarski dan. Osrednji temi sta bili koliščarska kuhinja in metalurgija. Na prireditvi so obiskovalci spoznali življenje koliščarjev na več kot 30 delavnicah. Degustirali smo zeliščne namaze, pili kavo iz ječmena in želoda ter koliščarsko pivo. Sami smo si pripravili testo in si spekli koliščarske kruhke. Prav tako smo se lahko aktivno vključili v postopek taljenja rude in vlijanja v kalupe. Na naši delavnici pa smo izdelovali steno iz prepleta.

Pripravila: mag. Pavla Peterle Udovič

6. barjanski štafetni tek za drugošolce POŠ Lavrica

V petek, 9. septembra 2016, smo pripravili štafetni tek za učence 2. razredov POŠ Lavrica. DPM Lavrica že šesto leto zapored organizira dogodek z namenom medgeneracijskega povezovanja, poudarjanja pomena, vrednosti neokrnjene narave in skupnega gibanja po barju.

Z učenci smo se najprej ogreli in spoznali pravila štafetnega teka. Skupaj smo odšli na barje, kjer so ekipe tekle in merile moči, zbranost, predanost. Na koncu so na igrišču pred šolo prejeli priznanja in sladko pozornost. Navdušeno so zagotavljali, da se bodo šli štafeto tudi doma s starši, sorojenci ali s prijatelji na igrišču. Najbolj jim je bila všeč razlaga, kako je nastal štafetni tek, ki je tudi olimpijska športna disciplina. Vi veste?

V starih časih so pošto prenašali poštni sli oz. tekači. Pri daljših razdaljah so se organizirali tako, da je od kraja do kraja tek en poštni sel, ki je sporočilo predal naslednjemu. Ta je hitro tek do naslednjega kraja, kjer je spet predal sporočilo naslednjemu slu. Tako je pošta hitreje prišla na cilj.

Za sodelovanje se zahvaljujemo učiteljicam in vodstvu OŠ Škofljica.

Pripravila: mag. Radmila Pavlovič Blatnik

Ko sodelujemo, zmagujemo!

Sodelujoči razred.

Foto: Pavla Peterle Udovič

ZPM IDRİJA

Kulinarični pozdrav iz Idrije

Na zadnjo avgustovsko soboto se je v Idriji odvijala prireditev Praznik idrijskih žlikrofov. Na prireditvi so se obiskovalci lahko spoznali z izdelavo idrijskih žlikrofov in pripravo zanimivih omak ter si privoščili odlično kosilo. Prireditve so popestrile številne delavnice in degustacije za odrasle, za otroke pa smo z ustvarjalnimi delavnicami poskrbeli mi, ki smo jih poimenovali »Kulinarični pozdrav iz Idrije«. Otroci so risali, barvali, lepili in tako ustvarili čudovite razglednice na temo Idrijske kulinarike in dediščine. Razglednicam so le še dopisali naslovnika, jih oddali v poštni nabiralnik in že so iskale svojo pot do naslovnika.

Foto: Janja Golob

Pripravila: Sabina Vidmar

DPM KOPER

Dobrodelni dogodek DPM Koper in EUROFEST

V sklopu 24. EUROFEST festivala, smo v sredo, 6. julija od 21. ure dalje na trgu pred Kapitanijo v okviru Kulinaričnih večerov v 4 metrski ponvi velikanki kuhali pedoče. Kuhal je Darko Klemen, zmagovalac MasterChef Slovenija s svojimi sotekmovalci. Izkupiček je bil v celoti namenjen koprskim otrokom iz socialno ogroženih družin. Zbrali smo 807,13 EUR.

Foto: arhiv DPM Koper

Kreativni na Sladki Istri

DPM Koper se je s kreativnim prispevkom udeležilo kulinaričnega dogodka Sladka Istra, ki je potekal v Areni Bonifika, 17. 9. 2016. Prostovoljci društva so z otroki in njihovimi starši izdelovali jesensko sadje iz papirja.

Foto: arhiv DPM Koper

Pripravila: Irena Morgan

DPM METLIKA

Z bralnim maratonom v novo bralno leto

Sedem nagajivih za prvošolce

DPM Metlika v sodelovanju s šolami, vrtcem in Ljudsko knjižnico že vrsto let pripravlja bralni maraton ob začetku bralnega leta za predšolske otroke in vse osnovnošolce v naši občini. Z njim počastimo Dan zlatih knjig, 17. september.

Letos je bilo pri nas še posebej slovesno 16. septembra, ko so se v kulturnem domu zbrali prvošolci z vseh treh osnovnih šol. Obiskala nas je mladinska pisateljica Desa Muck, ki jih je zabavala z zgodbicami iz svoje mladosti in vsem devetdesetim podarila slikanico »7 nagajivih« Leopolda Suhodolčana in ilustratorja Marjana Mančka, za katere je poskrbelo Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS s svojimi podporniki. To je bilo zanje veselo presenečenje ter učinkovita spodbuda za branje in ustvarjanje lastne knjižne police.

Na prireditev so bili povabljeni tudi učenci 2. in 3. razreda, ki so uživali ob Desinih zgodbicah in se razveselili drobnega sladkega presenečenja.

Vsi višji razredi so izvedli bralni maraton še 16. in 19. septembra, v Tednu otroka pa bomo v Ljudsko knjižnico povabili predšolske otroke, kjer jim bodo predstavili knjižnico, se pogovorili o obiskovanju knjižnice, povedali pravljico ter jim v imenu Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS podarili knjige za njihovo knjižno polico.

Hvaležni smo vsem, ki so nam pomagali obogatiti začetek v novo bralno leto.

Pripravila: Vladimira Škof

ZPM DOMŽALE

Aktivno preživljanje počitnic v OŠ Rodica

V sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Domžale je tudi letos v Osnovni šoli Rodica potekalo počitniško varstvo, ki se je začelo 16. 8. in je trajalo vse do prvega šolskega dne. V varstvo so se vključevali učenci z okoliških šol, od prvega do četrtega razreda. Izvajalke počitniškega varstva so organizirale različne ustvarjalne in športne dejavnosti, dejavnosti s kulturno vsebino, petjem, čas pa smo si krajšali tudi z raznimi družabnimi igrami.

Veliko časa smo preživeli v telovadnici, ob lepem vremenu pa tudi zunaj, kjer so otroci najbolj uživali v igri skrivalnic, fantje pa tudi v nogometu. Bili pa nismo samo v okolici šole, saj smo obiskali tudi Knjižnico Domžale, kjer so nam pripravili razne družabne igre, nekateri pa so imeli možnost izposoje knjig. Poleg tega smo se odpravili v kulturni dom Franca Bernika, katerega obisk so otroci najtežje čakali. Tam smo si namreč ogledali risani film Skrivno življenje hišnih ljubljencev.

Ustvarjalnih delavnic, ki smo jih pripravile, so se veselile večinoma dekleta, ki so si izdelala zapestnice iz perlic in volne, na sprehodu smo nabrali kamne, ki smo jih v šoli nato pobarvali, izdelovali smo živali iz tulcev toaletnega papirja, izdelke iz fimo mase ter slikali s pomočjo odtisov prstov in dlani.

Otroci so pohvalili hrano, ki nam jo je pripravilo kuhinjsko osebje na Osnovni šoli Rodica, najbolj pa so bili navdušeni nad sladoledom, ki je bil kot nalašč za vroče dni. Enkrat pa smo si sladico pripravili kar sami, saj smo izdelali sadne ražnjiče, ki smo jih nato pomakali v omako iz jogurta, cimeta in medu. Izvajalke počitniškega varstva smo pripravile tudi nekaj zanimivih eksperimentov za otroke, med drugim tudi, kako si najhitreje pripraviti domač sladoled. Otroci so bili nad njim navdušeni. Za zadnji dan počitniškega varstva pa smo jim pripravile malo presenečenje – imeli smo namreč vodne igre, katere bodo otrokom ostale v spominu, saj so se res noro zabavali.

Otroke smo povprašale, kaj menijo o počitniškem varstvu in tukaj je le nekaj njihovih odgovorov:

»Tukaj mi je všeč, ker veliko ustvarjamo.« (Katarina)

»Rada hodim v počitniško varstvo, ker sem spoznala nove prijatelje.« (Karin)

»Tukaj je super, ker imamo lego kocke in ker je tukaj veliko dobrih prijateljev.« (Matija)

»Počitniško varstvo je kul, ker smo veliko v telovadnici.« (Tal)

»Dobro je, ker lahko telovadim.« (Matic)

»Všeč mi je, ker se zunaj igramo skrivalnice.« (Eva)

»Najbolj mi je bilo všeč, ko smo šli v kino.« (Eva)

»Všeč mi je, ker se zabavamo in počnemo različne stvari.« (Svit)

V počitniškem varstvu so otroci aktivno preživljali še zadnje počitniške dni, se družili, zabavali in po besedah otrok imeli super. Tudi izvajalke počitniškega varstva smo ob druženju z otroki uživale in komaj čakamo, da se zopet vidimo.

Pripravile: Eva Gruber, Mojca Konda in Nena Tomelj Bobnar

Počitniško varstvo na OŠ Rodica od 16. 8. do 31. 8. 2016.

MZPM VELENJE

»Ta veseli dan z M dance«

27. avgusta smo v sodelovanju s Plesno rekreacijskim studiem M dance izvedli 2. »Ta veseli dan z M dance«. Bilo je zelo dinamično, zabavno in ustvarjalno. Na prireditvi je bil tokrat v ospredju ples. Otroci so lahko uživali v hip hop plesnih delavnicah, zumba maratonu, poslikavi obrazov, obiskali so frizerja, ustvarjalnice, se preizkusili v športnem poligonu in prisluhnili glasbeno-plesnemu nastopu skupine »3SOMS«.

»Torkove pete« (ustvarjalne delavnice): 6. 9., 13. 9. in 27. 9.

V mesecu septembru smo izvedli dve »Torkovi peti« v Velenju in eno v Šoštanjju. Na prvi so otroke obiskale pametne sovice, na drugi pa so otroci uživali pri izdelavi Pikinega Ficka in si izdelali čisto pravi gusarski zaklad, ravno pravšnji za dober skok v Pikin festival. Zadnja ustvarjalna »Torkova peta« bo potekala v znamenju barvnih odtisov milnih mehurčkov. Se že veselimo!

Humanitarne akcije

30. 8. in 1. 9. smo združili kar dve humanitarni akciji:

Ob vstopu v novo šolsko leto smo pomagali družinam s šoloobveznimi otroki. Razdelili smo jim šolske potrebščine, ki jih otroci potrebujejo v šoli in doma.

Šolske potrebščine smo prejeli s pomočjo akcije »Poštar Pavli polni šolske torbe«, nekaj zvezkov nam je darovala Mestna občina Velenje, veseli pa smo bili tudi donacije šolskih potrebščin, ki jih je tekom priprav na izbor za miss Slovenije, v humanitarni akciji zbrala naša sokrajanka, Alena Musić. Vsem donatorjem iskrena hvala.

Družinam iz Šaleške doline smo razdelili oblačila (dobro ohranjena in nova) za otroke in odrasle ter obutev, ki so nam jih podarili: ZPMS, Rotary klub Velenje in Hummel Velenje.

V akcijah razdelitve šolskih potrebščin in oblačil smo razveselili več kot 30 družin oz. več kot 60 otrok.

V okviru 27. Pikinega festivala smo zbirali sladkarije za tiste otroke, ki jim starši tega ne morejo nuditi.

V okviru letošnjega Pikinega festivala je Triatlon klub Velenje (17. 9.) priredil 2. Pikin ultra maraton – 24 urni humanitarni tek. Okoli 100 tekačev je s prostovoljnimi prispevki zbralo 1.228,00 EUR, ki jih je klub v celoti namenil naši organizaciji, za počitnice otrok iz socialno ogroženih družin v letu 2017.

25. in 26. septembra je Rok Puvar na Velenjskem jezeru podiral Guinnessov rekord v SUP-anju, 24 urnemu veslanju na deski. Dogodek je imel humanitarno noto. Vsak prispevek udeleženca, ki se je v predpisanih urah pridružil Roku, v času, ko je ta moral preveslati več kot 160 kilometrov, so organizatorji namenili naši organizaciji, za socialno ogrožene otroke. S prostovoljnimi prispevki se je zbralo 308,00 EUR.

Pri podiranju rekorda je sodelovala tudi Trgovina Hummel Velenje, ki je akciji dodala še zbrana dobro ohranjena oblačila in obutev za družine v stiski.

Napovedujemo

Teden otroka®: »Svet v katerem želim živeti«

- 8. 10. ob 10. uri, Velenjsko jezero: Veliki dobrodelni tek Otrok otroku (organizator: Podjetje Skaza iz Velenja v sodelovanju z MZPM Velenje). Otroci bodo tekmovali v parih. Obvezne predhodne prijave so bile zaključene 29. septembra. K teku so vabljeni otroci iz vse Slovenije.
- 8. 10. od 9. do 12. ure, Titov trg Velenje: Ustvarjalne delavnice na tradicionalnem Jesenskem sejmu.

Pripravili: Tinca, Simona, Nika in Dušan

ZPM IN DPM MARIBOR

Letovanje v Marburgu

...in kako ste preživeli letošnje počitnice? Veselo, razigrano... zaspano, pred računalniki... v naravi, z zanimivimi dejavnostmi, s prijatelji in znanci?

O, mi tudi!!! S skupino otrok iz Maribora in okolice smo se v organizaciji Zveze prijateljev mladine Maribor in ob pomoči projekta Omogočimo sanje odpravili v Marburg, ki je pobrateno mesto z Mariborom. Najprej smo se ustavili v Nürnbergu, tam, kjer je bil doma Albrecht Dürer, saj veste, tisti, ki je bil slikar, pa grafik in matematik in še marsikaj drugega, kar je bilo nenavadno za tisti čas. Po zaspanih, s soncem obsijanih ulicah smo se mimo srednjeveškega gradu sprehodili po lepo urejenem mestu, si ogledali znamenitosti in se po malici odpravili naprej proti Marburgu, kjer so nas že čakali plezalna stena, kanuji, kopališče... pa sprehodi po starih ulicah, ure nemsščine z Dano in Majo, sladoled in v čokolado potopljeno sadje... deželni grad, pa mineraloški muzej, oooooogromni listi kraljevega lokvanja v botaničnem vrtu in še veliko drugih skrivnosti, ki niso za objavo.

Potem pa spet na pot, do Amsterdama, kjer smo bili na obisku pri Vincentu Van Goghu, pa v hiši Anne Frank, v muzeju na prostem sredi mlinov na veter, kjer pri Vranu pečejo odlične palačinke velikanke z zanimivimi nadevi. In v zabaviščnem Heide parku, kjer smo prenočili v pisanih karibskih hišicah....

Ah, pa kaj bi toliko govorili, naj raje fotografije kaj več povedo.

Vas zanima, kam gremo naslednje leto? A, ne povem, naj ostane še malo skrivnost... povem samo to, da se bomo na poti domov namakali v Tropical Islandu...

Pripravila: Stanka Damjan

MDPM ZA GORIŠKO

Tabor »Soči«

V Medobčinskem društvu prijateljev mladine za Goriško smo od 9. do 10. septembra organizirali dvodnevni tematski tabor »Soči« za slovenske otroke v zamejstvu (Italiji), ki je potekal v Domu Triglavska roža v Trenti. Namen tematskega tabora je bil utrjevanje slovenske identitete, ohranjanje njene jezikovne, kulturne in naravne dediščine.

Otroci so si ogledali Trento in okolico, v Trentarskem muzeju so spoznali geološke značilnosti območja, floro in favno in posebnosti življenja Trentarjev. Rdečo nit tabora sta predstavljali reka Soča in Legenda o Zlatorogu in Triglavski roži. Na temo legende so tudi ustvarjali na likovni delavnici. Na literarnem večeru so spoznali pesem Soči Simona Gregorčiča. Najbolj pa so uživali ob reki Soči, kjer so izdelovali splave iz vejic, sestavljali palčke iz rečnih kamnov, najbolj pogumni pa so se tudi kopali v reki. Veseli so bili tudi krajšega izleta do izvira Soče in Vršiča, kjer so si ogledali obraz Ajdovske deklice, ki je napovedala dogajanje v Legendi o Zlatorogu in Triglavski roži.

Projekt je sofinanciral Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu.

Naravoslovni tabor dijakov ŠC Srečka Kosovela Sežana

Med 21. in 23. septembrom smo v Domu Triglavska roža gostili naravoslovni tabor dijakov ŠC Srečka Kosovela Sežana. Dijaki so pod vodstvom profesorjev biologije, kemije in fizike raziskovali reko Sočo in potok Krajcarca. Opravili so kemijske analize vode, različne fizikalne meritve ter raziskovali floro in favno. Ugotovitve nas niso presenetile: reka Soča in potok Krajcarca se ponašata z izjemno biotsko raznovrstnostjo. Po celodnevnom delu je sledilo večerno druženje ob zvokih kitare in peki slastnih palačink.

Pripravila: Nina Rojc

MDPM AJDOVŠČINA

Pozdrav poletju, dobrodošla jesen

Poletje je tudi v našem društvu najbolj pester in zabaven čas, saj skušamo v tem času otrokom in mladim ponuditi čim več različnih aktivnosti, da imajo v času počitnic možnost druženja in aktivnega preživljanja poletnih počitniških dni. Tudi letos smo za otroke ajdovske in vipavske občine pripravili ustvarjalne, tematske in športne vsebine, tabore in letovanja.

Z aktivnostmi smo začeli že takoj ob koncu šolskega leta - 25. junija in jih nadaljevali vse do 26. avgusta. Konec junija in v začetku julija smo otroke ajdovske in vipavske občine peljali na dve letovanji v Nerezine, kjer so letovali v naselju ZPM Krško, tisti, ki pa so ostali doma, so se udeležili delavnic in varstva v Hiši mladih. Poleg ustvarjalnic smo pripravili tudi plesne delavnice breakdanca in hip hopa ter fotografske delavnice.

Plesne vaje v Nerezinah.

Ustvarjalne delavnice.

Konec julija se je skupina 30 otrok odpravila še na letovanje v Piran v dom ZLRO, mi pa smo na povabilo ZPM Ljubljana Moste-Polje že zbirali prijave za avgustovske humanitarne športne počitnice Veter v laseh v Mozirju, ki jih izvaja Športna unija, ter prijave na tradicionalni tečaj rolanja. Konec avgusta smo pripravili še dva tedna delavnic s celodnevним varstvom in dan za družine na ajdovskem bazenu.

Pri izvedbi varstva smo sodelovali z Mladinskim centrom Hiša mladih, v letošnjem poletju pa so se nam pri izvedbi aktivnosti pridružili številni novi mladi prostovoljci, vzgojitelji in mentorji, ki so se preizkusili v pripravi in vodenju vsebin ter še dodatno popestrili poletne aktivnosti.

V zadnjih avgustovskih dneh so se glave začele počasi ohlajati, misli so že uhajale v začetek šolskega leta, mi pa smo pospešeno razdeljevali šolske potrebščine, ki jih je prinesel Poštar Pavli. Otroci so se vrnili v šolske klopi, odrasli pa na razna srečanja in posvete; udeležili smo se nacionalnega izobraževanja za mentorje Otroških parlamentov®, srečanja ZPMS v Zambratiji ter strokovnega posveta o predlogu Družinskega zakonika na temo *Posvojitve in urejanje razmerij med starši in otroki po razpadu življenjske skupnosti*. Kot člani Športne unije Slovenije smo sredi meseca septembra prisostvovali redni skupščini ŠUS.

S 15. septembrom smo se pridružili zbiranju sredstev za dvomesečno humanitarno-medicinsko odpravo na Papuo Novo Gvinejo, organizirano s strani Sekcije za tropsko medicino.

Ob koncu meseca smo vso energijo usmerili v program za bližajoči se Teden otroka® na temo »Svet, v katerem želim živeti«, v okviru katerega bomo letos ponudili predstavo za otroke

»Mehurčki«, glasbeno delavnico »Govorica tolkal«, tradicionalni Ex tempore v Piranu, likovni delavnici »Sončni dan smo mi sami« in »Svet, kot si ga želimo« ter likovno-ustvarjalno delavnico »Ovojnica želja«. Srečali pa se bomo tudi z mentorji Otroškega parlamenta® lokalnih osnovnih šol.

29. septembra smo v prostorih Mladinskega centra Hiša mladih v Ajdovščini gostili regijsko izobraževanje za mentorje Otroških parlamentov®; 30 udeležencev je prejelo koristne informacije o poteku parlamenta v aktualnem šolskem letu, o pozitivni revoluciji v šoli pa jih je nagovoril mag. Jani Prgič.

Pripravili: Maša Čibej, Nevenka Brecelj Popović

MDPM CELJE

Letovanje otrok

Lions klub Celje Mozaik in Center za zdravje in rekreacijo TOP-FIT sta s svojimi dobrodelnimi aktivnostmi omogočila v letošnjem letu 31 otrokom popolnoma brezplačno letovanje v Savudriji v vseh treh terminih naših letovanj. Nekaterim otrokom so v celoti plačali letovanje, nekaterim pa so z doplačilom k zdravstvenemu letovanju ali k Pomežik soncu omogočili udeležbo na letovanju. Poleg tega so vsem enaintridesetim otrokom poklonili ljubke nahrbtnike, v katerih so bili kopalna brisača, kopalke in « žepnina » za sladoled – 70 kun.

Otroška gledališka predstava Jakec in breskev velikanka

Slovensko ljudsko gledališče Celje bo tudi letos omogočilo ob Tednu otroka 60 otrokom iz Celja in okolice brezplačen ogled predstave Jakec in breskev velikanka. Predstavo bomo ponudili otrokom iz zunanjih osnovnih šol (Dobrna in Vojnik), in sicer v ponedeljek, 10. 10. 2016.

Dahlov roman za otroke Jakec in breskev velikanka je fantazijski roman, ki ga odlikuje humor, drznost in neverjetne domišljajske prigode.

To je zgodba o prijateljstvu in pogumu, ovita v čudovit domišljajski svet, kjer oživijo tako rastline kot živali. Jakcu pomagajo, da se znebi zlobnih tet in najde prave prijatelje. Čeprav je življenje včasih grozno in nepravično, vsak najde prijatelje in svoje mesto na tem svetu.

Pripravila: Dragica Poznič

DPM POSTOJNA—PIVKA (DPM PO-PI)

V objemu Savinjskih Alp

Krajinski park Logarska dolina in Cipra Slovenija sta v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine PO-PI v zavetje gora popeljala skupino mladih iz Postojne (starih od 7 do 13 let). Na pot so se odpravili 12. julija zjutraj. Mladi udeleženci so spoznali Krajinski park Logarska dolina. S konca doline so se po poti dediščine povzpeli na Okrešelj, prisluhnili lokalnim zgodbam, naučili obnašanja v gorah, varovanja narave, spoznali primerno opremo ter uživali v lepotah gora in igrah v naravi.

Poštar Pavli polni šolske torbe tudi v Postojni

Društvo prijateljev mladine PO-PI se je pridružilo vseslovenski akciji Poštar Pavli polni šolske torbe, ki je že tretje leto potekala pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenije in Pošte Slovenije. Na osnovnih šolah v Postojni smo poiskali nekaj otrok, ki jim bodo šolske potrebščine prišle zelo prav, osrečili pa smo tudi skupino begunskih otrok brez spremstva, ki v Postojni biva in obiskuje šolo.

Pripravila: Alenka Počkar

ZPM KRŠKO

ZPM Krško uspešno zaključila sezono poletnih letovanj 2016

V Otroškem naselju ZPM Krško v Nerezinah je v poletni sezoni 2016 letovalo 498 otrok iz vseh posavskih in črnomaljske občine. V petih enajst dnevnikih izmenah so bili otroci, ki so letovali z napotilom izbranega pediatra, učenci 6. razredov osnovnih šol občine Krško, otroci iz socialno manj spodbudnih okolij, samoplačniki in drugi. Iz občine Krško je letovalo 297 otrok, iz Brežic 106, Sevnice 76, Kostanjevica na Krki 12, Črnomlja 6 in Radeč 1 otrok.

Letovanje je potekalo v zdravem okolju, ki ga nudi otok Lošinj s svojim blagim sredozemskim podnebjem in čistim zrakom. Otroško naselje ZPM Krško v Nerezinah ima v celoti obnovljene bivalne enote za otroke in spremljevalno osebje.

Vsako izmeno je vodil pedagoški vodja, ki je skrbel za izvajanje programa. Vodje skupin (vzgojitelji) so skrbeli za otroke 24 ur na dan. Pri izvajanju programa so jim pomagali tudi pomočniki pedagoških vodij, zunanji mentorji in pomočniki vodij (pripravniki) ter tako

popestrili bivanje ob morju, obogatili izkušnje in prispevali k boljšemu zdravstvenemu stanju otrok. Organizirali smo najrazličnejše ustvarjalnice, igre z žogo, pohode na Televrin in okolico, delavnice ter prireditve v otroškem naselju (Nerezinski frizeraj, Kino pod zvezdami, Kolonija ima talent, Moja kolonija, Nerezinske igre, likovne ter video delavnice in delavnice Robotike v sodelovanju s ŠC Krško-Sevnica ...). Program smo izvajali tudi na drugih zunanjih površinah naselja Bučanje (jutranja telovadba, tek, aerobika, pohodniške delavnice, sprehodi). Večerne aktivnosti so potekale v Otroškem naselju in na plesišču naselja Bučanje. Naš program dopolnjujemo tudi z vzgojo za demokracijo ter medkulturnimi delavnicami, ki smo jih izvajali v sodelovanju z Društvom naša djeca iz Malega Lošinja in Nerezin. Otroci so se družili s hrvaškimi vrstniki in uspešno spoznavali druge kulture.

23. julija so otroci z mentorji pripravili in izvedli kulturni program ter z njim obeležili 40 let delovanja Turističnega naselja Bučanje, katerega sestavni del je tudi Otroško naselje ZPM Krško.

Vsi otroci so bili spremljani in v času letovanja po potrebi zdravljeni s strani zdravstvenega osebja, ki ga je zagotovila ZPM Krško. Zdravstveno osebje je bilo ves čas letovanja prisotno in na razpolago otrokom, ki so potrebovali zdravstveno pomoč.

Posebno pozornost smo v vseh izmenah namenili šoli plavanja, ki smo jo izvedli za vse otroke. Vsi otroci so se uspešno prilagodili na vodo in izboljšali svoje tehnike plavanja.

Skupine otrok je vodilo in spremljalo 71 prostovoljcev in sodelavcev, ki so si za letošnje geslo izbrali »Rišemo nasmeh, prostovoljno«. Med njimi je bilo največ študentov, ki so bili izbrani na podlagi internega razpisa in osebnih razgovorov ter so tudi sicer aktivni sodelavci - prostovoljci naše organizacije. Pedagoški vodje, pomočniki pedagoškega vodje, učiteljice plavanja, vodje skupin ter pomočniki - pripravniki so uspešno opravili strokovni seminar ZPM Krško in pripravili programe za posamezno skupino.

Staršem in skrbnikom smo omogočili dnevno spremljanje dogajanja posamezne izmene letovanj preko foto galerij na spletni strani www.zpmkk.si in www.facebook.com/ZPMKK.

Žal se nekateri otroci iz območne izpostave ZZS Krško, ki so bili predlagani za zdravstveno letovanje s strani izbranih zdravnikov in njihove želje, le-tega niso mogli udeležiti, zaradi prenizke kvote ZZS. Skupaj je na čakalni listi brez letovanja ostalo 32 otrok iz občine Krško, 4 otroci iz občine Brežice in 3 otroci iz občine Sevnica.

V soboto, 10. septembra, je na športnem igrišču za Občino Krško potekalo srečanje vseh otrok in prostovoljcev ZPM Krško, ki so letos letovali v Otroškem naselju ZPM Krško v Nerezinah. Srečanja se je udeležilo okoli 120 otrok ter večina prostovoljcev, ki so za otroke skrbeli tudi na letovanju. Druženje je potekalo v sončnem vremenu ob rajalnih igrah in plesu. Otroci in prostovoljci so se razšli v želji, da se prihodnje leto zopet srečajo v Otroškem naselju ZPM Krško v Nerezinah.

Zeleni nahrbtnik z zmajčkom Jurčkom

V Dnevnom centru Zveze prijateljev mladine Krško je v torek, 13. septembra, potekal aktiv koordinatic Zelenega nahrbtnika z Zmajčkom Jurčkom v posavskih vrtcih z vodjo programa pri ZPM Krško. Na aktivu so se dogovorile o poteku poti po Posavju, si razdelili naloge in Zmajčku Jurčku zaželeli srečno pot in veliko zabave z najmlajšimi. V gibanje se je tudi letos vključilo deset vrtcev iz posavskih občin. Skupaj bo

sodelovalo okoli 950 otrok in več kot 100 mentoric, mentorjev ter zunanjih sodelavcev v projektu. V Posavju Zeleni nahrbtnik z Zmajčkom Jurčkom koordinira Zveza prijateljev mladine Krško, na nacionalni ravni pa je to projekt Mestne zveze prijateljev mladine Ljubljana. Svojo pot je Zmajček Jurček v šolskem letu 2016/2017 začel v Vrtcu Plavček v Kostanjevici na Krki. Od tam bo odšel na Bizeljsko, nato na Senovo, od tam v Dobovo in na Blanco, dalje v Podbočje in v Kapele, na Rako, v Veliko Dolino in svojo pot v mesecu juniju zaključil v vrtcu Krško. Zmajčka Jurčka z otroki zopet čaka razburljivo šolsko leto polno novih delovnih in poučnih izzivov.

Zeleni nahrbtnik z Zmajčkom Jurčkom je gibanje, katerega cilj je okoljska vzgoja najmlajših. Temu cilju sledi tudi povezovanje otrok, vzgojiteljic, staršev, dedkov, babic ter drugih krajanov za skupno skrb na področju okoljevarstvene vzgoje. Konkretni projekti v gibanju so namenjeni reševanju nalog v lokalnem okolju, kjer otroci obiskujejo vrtec in v katerem živijo.

Z gibanjem prispevamo k obogatitvi dodatnih vsebin, sicer že uveljavljene okoljske vzgoje v vrtcih in šolah. Glavni namen je motivirati otroke, da sami razmišljajo o naravi in okolju ter odnosu človeka do njiju. Svoji stopnji razumevanja okoljevarstvenih problemov iščejo in izvajajo določene aktivnosti in naloge, ki jim jih prinese Zmajček Jurček.

Poštar Pavli polni šolske torbe

ZPM Krško se je vključila v projekt, ki poteka pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenije, Poštar Pavli polni šolske torbe in v okviru te akcije 24 otrokom razdelila šolske potrebščine in nakupila učbenike ter delovne zvezke.

Šola zdravega življenja in Gibanje osrečuje

V organizaciji ZPM Krško sta od 7. do 12. septembra v Nerezinah na otoku Lošinju potekala programa Šola zdravega življenja in Gibanje osrečuje. Udeležilo se ju je 42 udeležencev. Program Šole zdravega življenja je vodil Stane Iskra, program Gibanje osrečuje pa Vilma Jan Špiler. Zjutraj so potekale vadbe razgibavanja in joge, sledila je aerobika in vaje pravilnega dihanja. Potem je sledilo dopoldansko kopanje. Po kosilu počitek in zopet uživanje na plaži. Zvečer so potekale različne aktivnosti, kot so joga obraza, samomasaza, meditacije ob morju in predavanje o akupresurnih točkah. Prav tako smo osvojili najvišji vrh – Televrin, se odpeljali na izlet z ladjo v Lošinj in se sprehodili do razgledne točke – Sv. Jakov. Za organizacijo, pohodništvo in dobro vzdušje udeležencev je poskrbela strokovna sodelavka ZPM Krško Tanja Božičnik.

Pripravili: Darinka Kerin Kiler, Uroš Brezovšek in Tanja Božičnik

Teden otroka

V torek, 13. septembra 2016, je bil sklican odbor za pripravo in izvedbo Tedna otroka 2016. Letos poteka od 3. do 9. oktobra pod sloganom Svet, v katerem želim živeti. Člani odbora so se dogovorili o poteku programa in posameznih prireditvah na lokacijah po družtvih in osnovnih šolah. ZPM Krško bo izdala skupno zgibanko z vsemi prireditvami, ki bo dosegljiva vsem osnovnošolcem in predšolskim otrokom v občini Krško in Kostanjevica na Krki.

Veseli december

V torek, 13. septembra 2016, se je sestal tudi odbor za izvedbo programa Veseli december. Na odboru so razpisali javni poziv za izvedbo predstav za šoloobvezne otroke iz občin Krško in Kostanjevica na Krki ter določili datume izvedbe. Okvirno so se dogovorili tudi o predstavah za vse predšolske otroke z obdaritvijo in prihodom dedka Mraza.

ZPM LJUBLJANA MOSTE—POLJE

Pester Teden otroka z ZPM Ljubljana Moste-Polje

V Tednu otroka pri ZPM Ljubljana Moste-Polje organiziramo številne aktivnosti za otroke. V ponedeljek smo 50 otrok peljali na ogled košarkarske tekme, v torek in sredo bomo otrokom omogočili ogled urbanega čebelnjaka ter za njih pripravili ustvarjalne delavnice, v četrtek bomo otroke peljali na izlet k mlinu v Krtini, teden pa bodo zaključili ponovno z ogledom košarkarske tekme.

Ferfud zaključil letošnje popotovanje po Sloveniji

Že drugo leto zapored sta podjetje Hofer in Gostinstvo Jezeršek omogočila potovanje kulinarčnega tovarnjačka Ferfud, s katerim so po vsej Sloveniji ljudem približevali fine griljaje, hkrati pa zbirali sredstva za pomoč otrokom pod okriljem projekta Botrstvo. Letos sta krmilo tovarnjačka prevzeli chefinji, ki sta na nov način pripravili priljubljene slovenske jedi. Za pomoč otrokom je bilo zbranih več kot 8.000 evrov.

Pripravila: Maruša Kaučič

Muzikal Mamma Mia za otroke iz socialno šibkih družin

V sklopu Tedna otroka bo v Centru kulture Španski borci prav posebna prireditev – muzikal Mamma Mia. Muzikal, ki si ga je po svetu ogledalo že več kot 54 milijonov gledalk in gledalcev, je tudi v Sloveniji pritegnil veliko pozornosti. Glasbene uspešnice skupine Abba pa bo slovenska zasedba predstavila tudi otrokom iz socialno šibkih družin. Nepozaben dogodek se bo odvijal 5. 10. 2016 z začetkom ob 17.00 uri, v odmoru pa bodo na otroke čakale sladke palačinke.

Foto: Prospot d. o. o.

Jesenske delavnice

Z jesenjo se bodo pod okriljem ZPM Ljubljana Moste-Polje pričele najrazličnejše delavnice. V sklopu Centra družin smo oblikovali skupino za starše, ki je namenjena krepitvi starševskih kompetenc in deljenju izkušenj pri vzgoji otrok. Potekala bodo tudi predavanja, namenjena osveščanju o posledicah, ki jih lahko stres pusti na zdravju.

Za mlade bomo organizirali delavnice Moč za pomoč, skozi katere jim bomo pomagali skozi izzive in nudili podporo pri iskanju priložnosti za ustvarjanje izpolnjujočega življenja.

POMEMBNI DNEVI V MESECU OKTOBRU

1. oktober	Svetovni dan starejših
3. oktober	Mednarodni dan otroka
3. - 9. oktober	Teden otroka
9. oktober	Svetovni dan pošte
10. oktober	Svetovni dan duševnega zdravja
16. oktober	Svetovni dan hrane
17. oktober	Svetovni dan boja proti revščini
24. oktober	Svetovni dan Organizacije združenih narodov
31. oktober	Dan reformacije

Obisk Pike Nogavičke na uvodnem dogodku v Teden otroka.

Stik z nami

Zveza prijateljev
mladine Slovenije
(ZPMS)
Miklošičeva 16
1000 Ljubljana

Tel: 01 23 96 720
Fax: 01 23 96 722
E-pošta:
info@zpms.si
Spletna stran:
www.zpms.si

Najdete nas tudi na:

facebook

ISSN 2385-9482

ZPMS Novičke št. 8/2016 pripravile:

Strokovne sodelavke ZPMS: Sara Geiger Smole, Iris Furlan, Sabina Kotar Roglič, Darja Lovšin, Zdenka Švaljek, Anja Vilotič Novak, Petra Zega in generalna sekretarka Breda Krašna.